

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060304

DOM
2020-12-09
Stockholm

Mål nr
F 3224-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-02-28 i mål nr F 3577-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Luleå kommun
971 85 Luleå

Motparter

1. A

2. B

3. C

4. D

5. E

6. F

7. G

8. H

Dok.Id 1633599

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

9. I

SAKEN

Ledningsrättsförrättning berörande fastigheten FA1 m.fl. i Luleå kommun
(Lantmäteriets ärendenummer BD18688)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och
Lantmäteriets beslut den 11 november 2019 (ärendenummer BD18688) och visar
målet åter till Lantmäteriet för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Luleå kommun har, som det får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja underinstansernas avgöranden och visa målet åter till Lantmäteriet för fortsatt handläggning. Till stöd för sin talan har kommunen i allt väsentligt anfört samma omständigheter som i underinstanserna.

Motparterna har beretts tillfälle att yttra sig över kommunens överklagande, men har inte avhörts.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Som kommunen anfört är det aktuella området utbyggt och använt för bostadsändamål sedan lång tid tillbaka. Den sökta ledningsrätten ligger inom fyra meter från berörda tomtgränser, dvs. inom ett område som normalt sett inte kan bebyggas. Området är dessutom till stor del redan belastat av ledningsrätt. Under sådana förhållanden bedömer Mark- och miljööverdomstolen att en upplåtelse av ledningsrätt enligt kommunens ansökan inte skulle försvåra en planenlig användning av fastigheterna eller motverka syftet med planen. Åtgärden kan alltså inte anses stå i strid med regleringen i 8 § första stycket ledningsrättslagen (1973:1144). Att området för den sökta ledningsrätten inte ligger inom det i detaljplanen utpekade området för underjordiska ledningar föranleder inte någon annan bedömning (jfr rättsfallet MÖD 2019:29). Mark- och miljööverdomstolens dom och Lantmäteriets beslut att ställa in förrättningen ska därför undanröjas och målet återförvisas till Lantmäteriet för fortsatt handläggning.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, tekniska rådet Jan Gustafsson, hovrättsrådet Ralf Järtelius, referent, och hovrättsassessorn Erik Stålhammar.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-02-28
meddelad i
Umeå

Mål nr F 3577-19

PARTER

Klagande

Luleå kommun
971 85 Luleå

Motparter

1. G *(FA1)*

2. A
Samma adress som 1

3. J *(FA2)*

4. I
Samma adress som 3

5. F *(FA3)*

6. B *(FA4)*

7. C
Samma adress som 6

8. D *(FA5)*

10. E
Samma adress som 8

Dok.Id 344823

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se , Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss		måndag – fredag 08:00–16:00

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 11 november 2019 i ärende nr BD18688, se bilaga 1

SAKEN

Inställd ledningsrättsförrättning berörande fastigheten Luleå FA1 m.fl.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

I juli 2018 ansökte Luleå kommun hos Lantmäteriet (LM) om ledningsrätt för befintliga underjordiska vatten- och avloppsledningar inom fastigheterna FA1 och Bergnäset FA2-5 i Luleå kommun. Det finns sedan år 2002 en ledningsrätt för underjordiska vatten- och avloppsledningar som belastar grannfastigheterna Bergnäset FA6-8.

I beslut den 11 november 2019 ställde LM in förrättningen med hänvisning till planvillkoret i 8 § ledningsrättslagen (1973:1144), LL, se bilaga 1.

Luleå kommun har överklagat LM:s beslut att ställa in förrättningen till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Luleå kommun har yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja LM:s beslut och återförvisa förrättningen till LM för fortsatt handläggning.

Luleå kommun har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Sökt ledningsrätt är förenlig med gällande planer och bestämmelser alternativt innebär den en mindre avvikelse. Inte heller i övrigt strider den mot bestämmelserna i LL. Byggnadsnämndens representant har tillstyrkt upplåtelsen.

Ärendet avser befintliga ledningar på fastigheterna Bergnäset FA6-8. Där finns sedan tidigare en ledningsrättsupplåtelse som har bedömts lämplig. Under 2018 uppstod behov av att byta ut ledningarna och då behövdes ett bredare område än det tidigare upplåtna ledningsrättsområdet. Avtal upprättades med berörda fastighetsägare och ledningarna byttes ut under hösten 2018.

För området gäller en äldre stadsplan från år 1976. Området är sedan lång tid utbyggt med friliggande villor och i det aktuella kvarteret är samtliga villor

inkopplade på den aktuella vatten- och avloppsledningen som ligger mellan husraderna.

Den sökta ledningsrätten ligger inom fyra meter från tomtgräns vilket innebär att det rör sig om ett område som normalt sett inte kan eller ska bebyggas. De berörda fastigheterna är dessutom bebyggda och ska inte nyexploateras.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 29 § LL och 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen (1970:988) avgjort målet utan att hålla sammanträde.

Av 8 § första stycket LL följer att inom område som omfattas av detaljplan får en ledningsrätt inte upplåtas i strid med planen eller bestämmelserna. Mindre avvikelser får dock göras om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Aktuellt område omfattas av en stadsplan från år 1976, numera att betrakta som detaljplan. Enligt planen gäller att mark utpekad som u-område ska vara tillgänglig för underjordiska ledningar. Den mark som berörs av den sökta ledningsrätten är enligt planen kvartersmark med användning bostäder och är inte utpekad som ett u-område. Något uttryckligt planstöd för den sökta ledningsrätten saknas alltså. Den omständigheten att en sökt ledningsrätt inte ligger inom ett utpekad u-område behöver dock inte i sig innebära att sträckningen strider mot planen (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom 11 november 2019 i mål nr F 2037-19).

Att upplåta ledningsrätt i enlighet med Luleå kommuns ansökan skulle innebära en mer än marginell upplåtelse av ledningsrätt på mark som enligt gällande plan ska användas för bostadsändamål. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning strider en sådan upplåtelse mot planen, då den försvårar en planenlig användning av fastigheterna. Inte heller anser domstolen att den sökta ledningsrätten kan anses innebära en mindre avvikelse då det är fråga om ett relativt stort område, i

proportion till fastigheternas storlek, som tas i anspråk i bakkant på framförallt Bergnäset FA2-5.

Sammantaget delar mark- och miljödomstolen LM:s bedömning att den sökta åtgärden strider mot 8 § första stycket LL och att förrättningen därför ska ställas in. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR DOMEN KAN ÖVERKLAGAS, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 20 mars 2020.

Emma Lövgren

Daniel Janonius Lövgren

I domstolens avgörande har tingsfiskalen Emma Lövgren och tekniska rådet Daniel Janonius Lövgren deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Lisa Wiklundh.